

LA TRALLA

PERA EN CLAVÉ

LA TRALLA que no ha enlayrat may cap home, encapsalá la suscripció popular oberta pera la Festa que avuy se celebra y al ensemps va acordar dedicar el benefici líquit d'aquesta fulla extraordinaria a sufragar els gastos del Homenatge al patriota, al ciutadà honrat, excels desvetllador de l'ànima Catalana.

LA TRALLA, assistirà corporativament a l'esmentada Festa, ab sa bandera y prega a tots els bons Catalans que no deixin de concorrer al acte patriòtic d'avuy.

LA REDACCIÓ

En Clavé y la Solidaritat Catalana

En Clavé, l'ànima senzilla y enamorada de les coses de la terra, com a bon català qu'era, siguié qui doná 'l primer pas vers la Solidaritat Catalana. Signé si 's vol inconscientment qui infantá aquesta idea a la que consagrà sa vida y ses energíes totes, mes ell lográ complertament malgrat les lluytes polítiques de la seva época de quines en Clavé fou l'héro, que 'l trevallador, la sempiterna carn de canó disposada a sacrificarse inútilment pel primer agitador que 's presenta, s'arredossés a les coses de la terra, mostrantli bellament l'ànima de Catalunya envollada ab les cançons populars, y al seu redós s'hi aplegá tot el poble sense distinció, qui enarbolá valentment la bandera federal boy desgranant al ensemps les melodíes de la inspiració del gran mestre.

La gama del talent d'En Clavé es variadíssima, car si bé arribá cert moment que l'esperit polítich del poble sobreexcitat per les fuetades dels governs del Centre, ofegá casi l'obra d'art, el mestre sapigué orientarla de nou ben sàbiament.

Els grans festivals que en aquells temps s'organitzaven als "Campos", no eren res més que una palesa demostració de l'esperit germanívol dels catalans.

En Clavé feu obra social, al ensemps que artística, acomplint la primera manifestació pera la total catalanització del nostre poble.

La figura d'En Clavé es massa grossa pera esser jutjada trenta anys després de la seva mort.

Els que vindrán, veurán l'alta transcendència de la obra del gran músich y sabrán donarli lo que 's mereix, colcantlo costat per costat dels que han despertat l'ànima de la Nació Catalana.

GNOM

FILOSOFIES TÓXIQUES

Un recort

... Que en Clavé ens feya homes, ¿quí pot dubtarne? ¿Com que va sapiguer agafarla!... ¿Ab la musica no perden les serps la seva feresa? ¿Y donchs, que no som més que les serps, nosaltres, encare que'n tinguem una a la llengua?

Si'ls cants els duhém de naixensa dintre 'l cor, sino que no sabém com expressarlos y ens sobreheixen a tot'hora, malversantlos ab cançons de carrer y bruticies de taverna... ó be passant estones devant la gavia del canari, daltinos com un infant pera escarnirli, boy donantli la fulla d'escarola. Y així anaven ensopintse 'ls nostres esperits, afadigats d'una vida monòtona, encarrilada en els riells del nostre pá de cada dia... Pero vingué en Clavé y va obrir els nostres cors, va arreplegar les nostres tancades harmoníes, y esbadellarem de joya al bes de la seva obra, l'obra del humil que enlayrava als seus ensenyantlos a sentir, perque fentlos sentir els regenerava.

Y quin sentiment el seu! May se m'esborrará de la memoria 'l recort d'una vesprada de Mars, baixant de la fàbrica, carretera avall, arraserantme ab l'ample tapaboques d'una fredor adormida, que feya preveure una nit de glassa. El cel casi be fosch, per la nit que se apropava y l'espessa nuvolada que'l feya desaparèixer, vessava un deix d'anyorament que allargava 'l camí, prou desitjós de veurem a xopluch.

Vaig plegar tart aquell dia. Les colles de sempre s'havien escorregut y baixava sol, encaboriat, quan tot de sote-va sorprendrem en mitj d'aquella feréstega naturalesa, somort per la fredor del cap-vespre y per la fetor de la terra assedegada, un cant trencadís com un fil d'aigua, ple de sentiment, que s'escampava pel buyt dels camps de la Sagrera fins a perders al lluny... ¿Com se'm va estrenyer el cor! Vaig estarmhi una bella estona aturat al mitj del camí ple de soletat, que tot me conmovia!...

Y vaig seguir avall, cap a casa, cap a l'escalfor dels meus, empenyentsem les llàgrimes unes ab altres, aconseguintme encare l'enternidora melodia del malaguanyat Mestre:

*Trist lo cor, febril la pensa
bella nina de quinze anys...*

REDENA

En Clavé polítich

En Clavé professá durant tota sa vida els ideals republicans federals. Cal fer notar de pas que en aquell temps no hi havia republicans unitaris.

Un'ànima gran com la seva no podia permanecer indiferent ni deixar de pendre una part activa en el moviment polítich d'aquella época que després d'un llarch seguici de tentatives fallades acabá per triomfar encare qu'infructuosament.

Per aixó, en la nit del 6 al 7 de Octubre de 1843 quan tant sols tenia dinou anys d'edat ja el trobém acompanyat d'uns quants entusiastes com ell, prenent apoderarse per sorpresa de la Ciutadella de Barcelona; la tentativa fallá y en Clavé va rebre una ferida de bala, que li trencá un bras.

Posteriorment el veyém compromés en totes les conspiracions a favor de la república federal, fou empresonat a la Ciutadella l'any 1846, y desterrat a Palma l'any 1851 y en la capital del estat l'any 1861.

Triomfant la revolució de Septiembre de 1868, y nomenat membre de la Junta revolucionaria, se separá d'ella al veure que la revolució triomfant per contes de proclamar la república federal, s'entretenia en Governos provisionals sense cambiar la organizació del Estat.

Fundá 'l periódich republicà *La Vanguardia*, y més tart contribuí ab en Valentí Almirall a la fundació del periódich *L'Estat Catalá*, que, com son nom indica, defensava l'Estat federal radicalment nacionalista, y que, per lo tant, contribuí a despertar l'esperit de la terra pera portarlo pel camí de les nostres reivindicacions.

En Clavé, revolucionari ab la monarquia, patrociná 'ls procediments contemporisadors un cop instaurada la república. Així el veyém en la nit del 23 de Febrer de 1873 fent la contra a l'Almirall, qui en la sessió de la Diputació de dit dia proposava la constitució del Estat Catalá. Tal vegada a son prestigi's degué que no prosperés el criteri de l'Almirall y de sos amichs. En Clavé tenia una confiança cega en els homes de la República, y per aixó defensá 'l criteri de no anticiparse a les decisions de les Corts esperant que aquestes proclamessin la República federal pera fer allavors legalment lo que en Valentí Almirall proposava fer revolucionariament.

La República federal fou proclamada en 7 de Juliol, pero per desgracia la federació no 's va veure enlloch.

Allavors fou quan el desengany soferit li produí una malaltia al cor que en pochos mesos acabá ab sa vida.

Havia sigut elegit diputat en 1873 pel tercer districte de Barcelona, però si bé assistí a les sessions no va parlar a causa de sa malaltia.

En la política no hi buscá honors ni profits. Elegit governador per dues vegades seguides pera provincies de primer ordre renunciá dits nomenaments y en cambi n'acceptá un altre de tercer ordre, la de Castelló, quan li van fer veure qu'eren indispensables sos serveys pera 'l bé de la República.

Morí pobre y creyém qu'aquest es un gran mérit per un polítich.

R. I. U.

Gloria a Clavé

Cantor de nostra terra; per quina 't desvetllares ab ton treball d'atleta, y ab geganti valor; per tu sia la gloria a qui tant estimares; per tu que vas llegarnos cantars de pau y amor.

Si breu ton pas va serne per eixa vall de penes, honrosa fou la tasca que 't depará 'l destí; perxó 'ls llorers qu'en vida culpires a mans plenes, ton geni vá regalarlos y ufans varen florir.

Complaut si en ta estada, en tant que'l mon admira tos dolls inagotables d'hermosa inspiració; ¡que hi fá que'l temps transcorri! les cordes de ta lira farán sentirnos sempre sa dolça vibració.

DOLORS RIERA, Vda. ESCRIBU

La obra nacionalista d'En Clavé

En Clavé es un exemple de lo que pot fer una ferma voluntat. Sense medis, comptant sols ab son entusiasme y sa voluntat de ferro arribá ahont se proposava. Pera tenir seguretat de que no comptava ab medis materials pera la realització de la seva obra, n'hi ha prou ab recordar que era un obrer, més un obrer ab desitjos de fer quelcóm en benefici de sos germans: de sa terra.

Aquest anhel l'impulsá; aquest desitj fou la forsa que 'l portá a la realització de la seva obra.

Lo mateix passa ab tots els homes que pera arribar a assolir un fi enlayrat han d'anar contra la corrent; sense l'entusiasme que pera llur obra tenen, no arribarien pas a terme.

Considerant En Clavé com a obrer, com a obrer catalá, haurém de regoneixer desde bell principi que l'obrer de nostra terra te quelcóm que 'l fa superior al d'altres pahissos. Efectivament: ocupat en el trevall que li donava lo necessari pera viurer, li sobrava encare temps pera dedicarse a sa afició predilecta; després volgué encomanar aquesta afició a sos companys perseguint el fi social d'aixecarlos del nivell baix en que llavors se troaven pera ferlos comprendre les sublimitats del art.

D'obres catalans que com en Clavé han sabut aprofitar les hores en be del progrés ne podríem citar bastants y es que 'l trevallador catalá, 'l poble catalá, per naturalesa reuneix condicions especialíssimes que 'l impulsen cap a tot lo que significa redempció.

No d'altre modo pot explicarse que En Clavé pogués apartar de les tavernes, com se proposava segons ell mateix diu en alguns de sos escrits, a sos companys. Si l'obrer catalá ha gués sigut per temperament de taverna, En Clavé no hauria assolit son objecte. A propòsit d'aixó recordo que un amic me deya no fa pas molts dies que en una estadística darrement publicada constava Barcelona com la ciutat d'Europa que proporcionalment consum menys alcohol. Es un detall que diu molt en favor del obrer barceloní, sense que ab aixó volguém rebaixar als restants obrers de Catalunya, ja que ben coneguda de tothom es la llur moderació.

Tenint donchs en compte lo dit, se compendrà fàcilment que no es gens aventurada la següent afirmació: En Clavé tingué per obstacle principal la descatalanització dels catalans.

Que aquesta afirmació no es aventurada ho demostren la multitud de cançons escrites en castellá que llavors corrien per nostre poble. Cal recordar que semblants cançons farien digne pendant ab les obscenitats del género chico.

Si 'ls catalans conservessen encare quelcunes de llurs virtuts, per trist que sia 'l dirho, s'ha de regoneixe que, en cambi, havien ja adoptat la creensa de que 'l castellá era més bonich y que parlar en catalá feya ordinari.

Sense 'l grau de desnacionalització que aixó suposa en la nostra terra no hi hauríem vist flamenquisme, ni toros, ni altres demostracions d'un caràcter que no es propi de la nostra rassa, ni En Clavé s'hauria vist obligat, mercés a la influencia del medi a fer en castellá part de les seves composicions.

Lo que 's proposava, donchs, el gran Clavé, no era altra cosa que desterrar d'entre 'ls catalans lo que 'ls malmettia 'l caràcter; recata-

lanisar el poble; perquè treurhi manifestacions impropies de son esser era renacionalitzarlos; ferlos esser cada dia més catalans.

Y aixó no han d'oblidarho 'ls continuadors de l'obra d'En Clavé si es que realment volen seguir ses inspiracions y realisar les aspiracions de tan preclar fill de Catalunya.

FUEI

Sa veu

Al cap de tres dies morí 'l poeta-cantayre. Encara 'm sembla escoltar ses paraules barrejades ab un prech, que les apretades de sa ma, aferrada á la meya, feyen més ansiós, y les basques d'una mort amatent, més sagrat.

Semblava dirme:

—Salváu mon obra, salváu de mes propies inexistencies y dels mals consellers que ja me la comensaren á destruir en vida y me la malbaratarán quan jo 'm morí! Salváu mon obra! Salváu d'ella l'Art y l'Ideal...

No, no s'ha respectat son obra: tots hi posaren ses mans profanes en ella. El cordatge de sa lira, que va ésser la lira de dues generacions d'un gran poble, ja no fa 'l conjunt harmoniós qu'ell somniava. Si voliau somniar escoltarla rejuvenida aquella harmonia de sa lira; si voliau muntarhi ahont ell, En Clavé, va muntar, jencara hi fóreu á temps, amichs cantayres!... ¿No sembla dir sa veu, com resso d'aquell prech que 'm feya:

"no us deman pera mi una memoria,
mes ahi graváhi lo que jo hi volia:
el nom de la pàtria!"

FELIP PEDRELL

Barcelona 28 Maig 1906.

En Clavé

Anima jove, senzilla, reflectora dels ideals que tenien ull-pres al element popular de sa época, aixís com de l'atmosfera caldejada de romanticisme que vivificava els esperits més cultivats; d'aquell mateix romanticisme que engendra nostre renaixement.

Anima simple, espill claríssim que reflecta inconscientment la hermosura verdosa d'aquell somiós despertar de la Morta-viva, de la Catalunya que estava com encantada esperant lo buf màgich de la poesia santa pera tornar á tenir consciencia de son esser.

Les obres d'en Clavé formen un grupo apart de tot lo que s'ha produhit en lo género choral popular.

Dues tendencies s'observen en les composicions corals pel poble: La tendencia francesa á donar formes extenses buydes generalment d'inspiració, y la tendencia alemanya á guardar la forma y l'esperit de la cansó tradicional. Els corals alemanys surten del poble y van al poble; els francesos s'aparten del poble y no van enlloch, á no ser á la fanfarroneria del art mentida.

En Clavé rebé solzament la influencia francesa, mes aixó fa pujar son mérit ja que vivificá la forma extensa ab la inspiració ingenua que'l glorifica. Y si no hi trobem en sa musica aquell lirisme profund d'un Schubert ó d'un Schumann, ni l'art refinat d'un Grieg, en cambi hi sentim un regust de naturalesa, nos conven per una franquesa melódica y harmónica tan característica que, á lo menys pera nosaltres els catalans, ens es impossible trobar res més dintre'l género que satisfassi tant nostre sentit estètic. No trobarém res que sobrepuji les delicadeses del *Somni d'una verge*, res que arribi á la realitat pasmosa de *La Brema*, mostra evident de la grapa genial d'en Clavé.

LLUIS MILLET

RECORT

Al músich-poeta J. A. Clavé

Ab la fé del apòstol y del Geni reben la doble lira, febrós d'amor al Art y amor al poble has fet l'Art popular y al poble artista; y tant com visca l'Art y l'poble alente, malgrat la mort, viurás en plena vida.

CONRAT ROURE

Maig de 1906.

WAGNER Y CLAVÉ

Tan contraposats, tan diferents l'un de l'altre per la mena y la importancia de ses obres, hi ha, malgrat aixó, motius ierms pera compararlos y fins agermanar els noms d'abdós genis sots més d'un aspecte.

Tant l'un com l'altre, á més de músichs y molt abans que músichs foren poetes, veritables poetes de sí mateixos, component la musica pera llurs concepcions poètiques, o'ls versos pera llur musica, y en aquest concepte podém proclamar á n'en Clavé com el primer, y gayrebé l'únich músich catalá que ha realisat, dins del seu medi, un dels principis fonamentals de la teoria wagneriana.

Tant l'un com l'altre foren política y socialment d'idees radicals y de procediments revolucionaris, convertintse en campions de la llibertat, defensant els drets dels de baix contra els abusos dels de dalt, y sofrint penalitats y persecucions abans de tranzigir y sacrificar llurs ideals.

Y per fi, tant com revolucionaris en política ho foren també en art, combatent les rutines y els vicis de les masses, consagrant llurs esforços á ennoblirlos y obrirlosi nous horitzonts, y educant y enlayrant el gust musical.

Ademés en Clavé fou justament el que primer doná á coneixer en nostra terra á Wagner, el primer que executá obres seves en concerts públichs, qui obrí, donchs, la porta al nou art quan era ben temerari ferho.

Sens fer ara esment de les belleses que puguin trobarse escampades per ses obres, cal regoneixer que lo capdal d'en Clavé es son obra. Pero'l seu ideal no era estantís sino progressiu, y aixó voldriem que ho tinguessin ben present sos continuadors, els que porten la direcció de les societats corals per ell fundades. La musica choral no acaba en el *Gloria á España* ni en *Els Nets dels Almugàvers*, sino que tot just hi comensa. Hi ha un més enllá, molt més enllá, com ho demostren ben clar els nombrosos orfeons nascuts després, els quals boy respectant l'obra del gran Clavé l'han emesa forsa amunt pel camí del art veritable. Y els que tal no fassin romandran estantissos y un dia ó altre acabarán per morir de consumpció.

JOAQUIM PENA

A n' En Clavé

La teva obra ha sigut devassall de nova vida.

Tes melodies, joh ramell de sentiment de nostres llars! ens han ensenyat á estimar la nostra terra. Per ella seguim cantant com tu cantaves:

"Fills de la terra catalana
avans morir qu'esser esclaus."

E. MORERA

¡CLAVÉ!

¿Quin catalá podrá dir que no 'l coneix? Ses obres l'han fet popular. Tothom sab qui es. Lo cantor de les costums de la terra, artísticament parlant, es la primera figura que ha sapigut agermanar lo bon gust, la inspiració y l'art, en ses preuhades obres.

¿Qui dirá d'ell res de nou tractantse d'un geni?...

Devant del gloriós monument que representen ses nombroses composicions, especialment les de género descriptiu, no hi cab res més que, venerar al fill d'una mare que té per nom ¡Catalunya!

C. SADURNÍ

PRECURSOR

Ell feu cantar totes les veus de la terra... Ab simplicitat candorosa, pero ab vigor genial, son cant fou el de les tristors y joyes del home que lluyta ab la terra y del home que lluyta ab la mar. Fou sospir d'enamorat, ferenta pregaria, esclat de joya popular, dignificació de rústega gaubansa...

Ell feu cantar totes les veus de la terra... Al eixir de sos llavis, foses en sa natura, eren esperit de son esperit y eren esperit popular. Per aixó les aymém tant... Més tart han vingut els vidents, els conscients enamorats de la terra, y sábiament n'han fet cantar totes les veus.

Ell també les feu cantar, simplement, candorosament... Era 'l precursor.

FRANCESCH PUJOL

Pensaments

La música d'En Clavé representa 'l desvetllament més poètic y espontani d'una Regió. Per aixó ens encisa com la rosada que perleja per els camps, al sentir-la cada any més fresca y sugestiva en los tradicionals concerts de matinada amorosament instituhits per lo genial músich catalá.

JOAN BORRÁS DE PALAU

En Clavé subjectant son geni artístich al ff práctic de moralisar el poble, es una bella síntesis del esperit catalá.

A. NICOLAU

L'obra més grossa que feu en Clavé fou potser la de donar ánima catalana á les collectivitats ó, més ben dit, la de donalshi el llevat pera pastar l'ánima catalana del avenir. A les collectivitats toca donchs el seguir les evolucions progressives d'aquesta ánima catalana que com més gran la sapiguem fer tots plegats més honrosa será l'obra dels qui primer la desvetllaren.

JOAN LLONGUERAS.

La música enlayra l'ánima y desvetlla dintre 'l cor 'ls sentiments nobles.

Fou en Clavé que ab son geni despertá en el poble l'amor pe'l cant; fou el músich-poeta que ab sos versos sapigué enlaltir el treball del home cantant la fé y l'esperansa en llur esforços; fou ell que animant lo jornalero en sa tasca, li feu fruir les emocions de l'art.

¡Felis el poble que canta!

¡Gloria al home que lográ ferli sentir per la música una amorosa afició!

JOSEPH RIBERA MIRÓ

Treballém tots ab verdader amor y fé, pera aixamplar y glorificar cada dia més la gran obra comensada pel nostre genial mestre, l'inspiradíssim Clavé.

JOSEPH M.ª COMELLA

Sols d'entre les races vives ó de les que porten la lleuor d'una vida potent que durant sigles germina ignorada de tothom, sols d'entre 'l brillant esclat d'aqueixes races es d'hont poden neixer y desarrollarse 'ls genis. Aixís al florir el renaixement catalá quan ni podien ovirarse els amplex horitzonts que ben segurament ha d'alcansar aquesta nostra terra de llibertat y d'harmonia, el gran Clavé va concebir y realisar una alta empresa social per medi de sa inspirada obra artística. En sos dos aspectes será la seva obra immortal; les associacions corals duren y 's perfeccionen, y la seva música inspirada y característica es encara al present, la millor música ehoal catalana.

J. PAHISSA

Recorts

Tornavem á esser á Barcelona després de una llarga ausencia qui datava de poch mesos després de ma vinguda al món. Y per mí, qual infancia venia de transcorre en terres estrangeres, tot era nou en ma ciutat nadiua.

Visitant una tarda 'l Cementiri vell ab el meu pare, francés de naixensa y catalá de cor, ens feu aturar devant d'una tomba.

—¿Qui era n'Anselm Clavé?—vaig preguntarli encuriósida.

Y'l meu pare m'ho digué qui fou y lo que havia fet el músich-poeta per aqueix poble del quin n'era eixit, capsant la explicació ab aquests mots, quins per mí foren d'eterna recordansa:

—Fou un gran patriota n'Anselm Clavé; el més gran benefactor de les classes obreres de Catalunya: la seva obra es tota d'amor y de progrés.

Y girantse vers mon germá, més nen que jo encare, el meu pare afegí:

—Fill meu, devant del recort d'aqueix noble catalá, descobreix sempre ton front.

Vaig adonar-me allavors de que'l sol daurava 'ls blanchs cabells de la testa venerable de aquell francés, de cor catalá.

Passaren anys.

—Mamá, ¿qu'és aquest senyor? me preguntava un dia'l meu fill, qui tot just estrenava ses primeres calsetes, embadalit devant de la feixuga estatua fosca, ennegrida y ferma demunt de les arpes de pedra quals peus s'enfonsen en un vert tou d'herbey brodat de randes de margaridoyes.

Sobtadament revingué á ma memoria la explicació que anys enrera havia sentit de llavis del meu pare, devant de la tomba d'en Clavé.

El nen petit m'escoltava, sos grans ulls verdosos, inteligents, ben badats, mirant á la mare y al monument. Sa maneta s'agitava en la meua com un moixó pres, y d'un moviment grácil y expontani tirá enrera sa gran payola, y fent un gentil manyoquet de sos ditets closos, enviá un doll de petons á la estatua ennegrida del músich-poeta, qui, desde'l cim de les arpes de pedra, semblava, batuta en má, senyalat á n'aquell petit catalá 'ls primers compassos d'un himne d'amor á la patria, de progrés y de llibertat.

Y'l mateix sol etern, qui, anys enrera havia daurat l'argent de la testa del avi, francés de naixensa y catalá de cor, barrejava son or al dels rulls del net, amatent á l'avenir, el front descobert devant d'un passat gloriós.

CARME KARR

A cada qual lo seu

La societat choral "Euterpe", té per costum cada any, á la nit del 2 de Febrer, celebrar l'aniversari de sa fundació ab un sopar íntim, en el qual hi assisteixen poetes, mestres, socis honoraris y amichs de la societat.

De llevant de taula cada any se fan vots per conservar la fraternitat, que es la nota que domina en el sí de la societat, y al mateix temps sempre's recorden fets y anécdotes de nostre fundador.

Aquest any, com els altres, regná, si cab, tant ó més entussiasme: dich aixó perque des-

prés dels discursos enaltint l'obra d'en Clavé, y fer diferentes proposicions de salutació pels amichs que no havien pogut assistir al acte, el soci honorari D. Tomás Caballé y Clós, distingit jurisconsult y assessor de la societat "Euterpe", va demanar la paraula dihent: "En Clavé, á qui tots venerém, es digne de que se li aixequi un temple de gloria, no tan sols per lo que val la seva obra, sino per lo que representa; per lo tant, ja que existeix una lápida que recorda allí hont va neixer, un panteon que guarda 'ls restos d'aquell geni, y un monument que perpetua la seva memoria, falta una lápida que recordi á la casa ahont va morir l'insigne patrio; de consegüent demano á la societat coral "Euterpe", de que en nom seu, y valentse de tots els medis que estiguin al seu alcans; solliciti l'apoyo del Ajuntament y que's fixi una lápida á la casa núm. 15 del carrer de Xuclá, que es allí ahont se va despedir per sempre de sa familia y de vosaltres, sos amichs y companys.

Un esclat d'entussiasme y aplaudiments va ser la resposta feta per tothom; tant va ser aixís, que fentse la Societat seva la proposició ja no's va deixar de má l'assumpto.

S'ha conseguit per part del Ajuntament la construcció y colocació de la lápida conmemorativa, y per altra part la Diputació ha votat 500 pessetes per contribuir als gastos del Homenatge: aixó dels elements oficials; are com á particular, el senyor Cebriá Calvet ens facilitá 'l carro y cavalls pel carro alegóric y moltes persones s'han suscrit ab el mateix fi, y el setmanari catalanista LA TRALLA ens ha ofert editar una fulla extraordinaria, qual total benefici líquit se destinará pera contribuir als gastos que ocasioni l'homenatge á n'En Clavé.

En nom propi, y en representació de la societat coral "Euterpe", dono á tots les més expressives mercés, y en particular al autor, que ha sigut l'ánima de tot lo que s'ha fet, D. Tomás Caballé y Clós.

LLUIS MONGUILLOT Y USTRELL
president de la societat choral "Euterpe"

Barcelona, Maig de 1906.

Una anécdota d'En Clavé

Durant la época de la Revolució, y mentres desempenyava la presidencia de la Diputació Provincial de Barcelona, s'escaigué la festa commemorativa de la proclamació de la Constitució liberal del any 12.

Aquell dia al dematí, y pera recullir alguns papers de música, anaren á ca'n Clavé tres coristes d'Euterpe, entre'ls que hi havia el malhaurat Francesch Sampons, company íntim de glories y fatigues del insigne cantor.

Al trucar, sortí á obrirlos la porta el mateix Clavé, causantlosi tal sorpresa, que un d'ells no pogué de menys qu'exclamar:

—Ay, ay, Josepet, poch ens creyem trobarlo á casa, perque haventhi recepció á la Capitania General el seu lloch deuria esser allí ab la Diputació.

—No estich d'humor... y tinch molta feyna, va contestar En Clavé escusantse

Tant van reiterar sa estranyesa 'ls coristes, que al fi, baixant la veu 'ls va dir:

—Ab vosaltres ja vos puch parlar ab franquesa. ¿Sabeu per qué no hi he anat? Perque no tinch pantalons negres.

Aquet era en Clavé polítich.

E. B.

En Clavé

En Clavé dins del mon del Art alcansá 'l just medi per esser gran com artista y de popularitat duradera, potser eterna.

Podia haver sigut un poeta de més alta inspiració, un músich més coneixedor de la técnica y de més divi sentiment, emperó la mateixa perfecció li hauria pogut restar popularitat al enlayrarlo, donchs aquestes excelsas qualitats están encare, per desgracia, fora de la percepció del poble obrer, qu'avuy, ententlo, l'exalta y casi ab idolatría 'l recorda.

Tampoch, si descendint artísticament, hagués escrit música més vulgar, hauria lograt la perduració del seu nom. Naturalment que per durant la seva vida, anant directament al cor del poble, hauria lograt éxit, emperó llavors sa popularitat hauria sigut flor d'un dia.

Are En Clavé, es, ha sigut y será l'artista per excelencia, que pulsá la corda universal y tingué l'acert d'interessar ab ses composicions, á intelligents y profans, á gents il·lustrades y als humils obrers, sos cooperadors y congregants de la relligió del art coral, de que ell sigué el fundador á Catalunya.

EL PRESIDENT

de la Associació Euterpense dels Coros de Clavé

LA TRALLA

Redacció y Administració: Canuda, 15, principal.

Imp. LA RENAIXENSA, Xuclá, 13, baixos